

ANKEL OG FOT

Relevante undersøkelser:

Røntgen 🚫

- Primær bildeutredning ved:
  - Skjelettskader.
    - [Ottawa-kriteriene](#) kan veilede om man bør bestille røntgen etter den vanligste form for overtråkk:
      - Manglende evne til å bære vekt på skadet fot.
      - Smerter ved palpasjon bak laterale eller over mediale malleol.
      - Smerter ved palpasjon over basis på 5.metatars.
      - Smerter over os naviculare.
  - Stressfraktur, ses vanligvis etter 2 uker.
  - Artrose.
  - Tumor/malignitet.
  - Kroniske smerter.
    - Feilstillinger som hallux valgus og hammertå. For bedømmelse før kirurgi.

MR

- **Husk at røntgen er primærutredning.**
- Røntgen er mer spesifikk enn MR til å skille mellom benign og malign beintumor, mens MR er mer sensitiv for å oppdage tumor.
- Ved mistanke om alvorlig patologi som tumor, metastaser og alvorlige infeksjoner.
- Klinisk mistanke om patologi i ekstraartikulært bløtvev, intraartikulære strukturer eller benmarg.
- Langvarige smerter med usikker diagnose.

CT 🚫🚫

- Etter råd fra ortoped eller radiolog. Vanligvis ikke en undersøkelse i førstelinjetjeneste.

Ultralyd

- Bruk av ultralyd er avhengig av lokale forhold med tanke på tilgjengelighet og kompetanse.
- Fremmedlegeme. Ultralyd kan også påvise plast- og tregjenstander.
- Palpabel kul < 5 cm der mistanke om malignitet er lav. Kan være konklusiv for benigne tilstander.
- For muskel-skjelett ultralyd ved Stavanger Universitetssjukehus, [følg lenken](#).

Bilediagnostikk anbefales ikke ved:

-

Informasjon i radiologihenvisingen:

Om pasienten:

Kort om det aktuelle: Årsak til at pasienten blir henvist, symptomer. Også tidligere sykdommer, risikofaktorer.

Funn og fakta:

Kort om viktige, aktuelle funn ved undersøkelsen, aktuelle blodprøver, tidligere radiologiske undersøkelser.

Klinisk problemstilling:

Tentativ diagnose, hva mistenkes, hva ønsker man å få undersøkt.

Les mer:

- [Nasjonal retningslinje for ankel og fot på Helsebiblioteket](#)
- [ACR Appropriateness Criteria®, American College of Radiology – Chronic Ankle Pain](#)
- Rådene er ikke uttømmende.
- Erfaringsbasert konsensus. Rådene er utviklet gjennom et tverrfaglig samarbeid mellom fastleger, radiologer og radiografer i Helse Vest.

Skala for relativt strålingsnivå		
Relativt Strålingsnivå	Effektiv dose	Tilsvarende tid med naturlig bakgrunnsstråling *
	Mindre enn 0.1 mSv	1 – 2 uker
	0.1 – 1.0 mSv	2 uker – 3 måneder
	1.0 – 10 mSv	3 måneder – 3 år
	10 – 30 mSv	3 – 10 år
	30 – 100 mSv	10 – 30 år

** Naturlig bakgrunnsstråling i Norge tilsvarer omtrent 3 mSv per år
OBS! Er undersøkelsen berettiget skal ikke antall ikoner påvirke valg av modalitet. Les mer om berettigelse på [DSA.no](#)*